

УДК 330.341.1

**ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИМИ НАВЧАЛЬНИМИ
ЗАКЛАДАМИ І НАУКОВИМИ УСТАНОВАМИ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І
НАУКИ УКРАЇНИ ЗА СТРАТЕГІЧНИМИ НАПРЯМАМИ У 2015 РОЦІ**

Студ. Р.В. Волинець¹, гр. БПТТ-13
Наукові керівники: проф. Н.П. Супрун¹
с.н.с. В.В. Литвинова²

¹Київський національний університет технологій та дизайну
²Український інститут науко-технічної експертизи та інформації

Мета і завдання – дослідження та висвітлення основних результатів моніторингу щодо здійснення інноваційної діяльності ВНЗ та НУ МОН за бюджетні кошти у 2015 р.

Об'єкт дослідження - інноваційна діяльність ВНЗ та НУ МОН за стратегічними пріоритетними напрямками. **Предмет дослідження** – використання бюджетних коштів ВНЗ та НУ МОН за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності.

Методи та засоби дослідження: методи аналогії, порівняльного аналізу та моделювання; системного, статистичного та відсоткового аналізу і групування інформаційно-ресурсних баз; комплексного аналізу, групування та табличний.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів - здійснюється УкрІНТЕІ в динаміці на системній основі впродовж 2011-2015 рр. на виконання постанови КМУ від 25.08.2004 № 1084 та наказу МОН від 11.01.2012 № 10.

Результати дослідження:

Аналіз щодо фактичного фінансування інноваційної діяльності ВНЗ та НУ МОН у 2015 р. проведено у розрізі стратегічних напрямів інноваційної діяльності.

За стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності кількість інноваційних розробок у 2015 р. склала 1232 (одиниць, осіб, заходів) з обсягом фінансування 78166,36 тис. грн., що більше порівняно з 2014 р. на 32,2%. У загальному обсязі фінансування інноваційної діяльності, витрати за стратегічними пріоритетними напрямками склали 93,9%, поза стратегічними пріоритетними напрямками – 6,1%. У 2014 р. ці показники відповідно склали 90,2% та 9,8%, що свідчить про поступове зменшення витрат поза стратегічними пріоритетними напрямками.

Фінансування інноваційної діяльності за стратегічними пріоритетними напрямками у 2015 році здійснювалось, як і в минулому році, за всіма пріоритетними напрямками. Із загального обсягу фінансування інноваційної діяльності найбільший обсяг витрат припадає на шостий напрям «Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища». Витрати за цим напрямом здійснили 16 організацій обсягом 18036,01 тис. грн. або 23,1% до обсягу фінансування за стратегічними пріоритетними напрямками.

Порівняно з 2014 р. обсяг фінансування збільшився на 6,2%, при цьому його питома вага зменшилась на 16,2% або на 4,2 пункти (16981,25 тис. грн. або 25,9%). У 2015 та 2014 рр. кількість організацій однакова і найбільше фінансування з них здійснено ДВНЗ «Криворізький національний університет» (14973,50 або 83,0% та 11105,24 або 65,4% відповідно). Найменша частка витрат як і у 2014 р. припадає на п'ятий пріоритетний напрям "Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики". Напряму профінансований 7 організаціями обсягом 2407,40 тис. грн. або 3,1%.

Слід зазначити, що порівнюючи з 2014 р. обсяг фінансування даного напрямку збільшився майже у 4 рази, а питома вага у 3 рази. Найбільший обсяг фінансування за цим пріоритетом припадає на КНУ імені Тараса Шевченка – 1400,00 тис. грн., що складає більше 58% від обсягу фінансування напрямку проти 37% у минулому році (2014 р. – 228,74 тис. грн.). Крім того, у 2,5 рази збільшив обсяг фінансування напрямку НТУ «Київський політехнічний інститут» – 397,00 тис. грн. (2014 р. – 156,00 тис. грн.).

Майже на одному рівні профінансовано перший пріоритетний напрям «Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії» та третій напрям «Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій».

За першим стратегічним пріоритетним напрямом фінансування здійснювало 19 організацій на суму 16331,63 тис. грн., що склало 20,9% від обсягу фінансування за стратегічними напрямками. Порівняно з 2014 р. кількість організацій збільшилась на 5 одиниць, а обсяг фінансування більш ніж у 2 рази, при цьому і питома вага збільшилась на 56,0%. Найбільша частка коштів за даним пріоритетом витрачена чотирма організаціями майже на одному рівні: КНУТД – 2673,90 тис. грн. або 16,4%, НТУ «Харківський політехнічний інститут» – 2516,00 тис. грн. або 15,4%, НТУ «Київський політехнічний інститут» – 2155,00 тис. грн. або 13,2% та КНУ будівництва і архітектури – 2130 тис. грн. або 13,0%. У 2014 р. пріоритет найбільш був профінансований НТУ «Харківський політехнічний інститут» – 2554,00 тис. грн. або 32,3% від обсягу витрат за пріоритетом, НТУ «Київський політехнічний інститут» – 2263,00 тис. грн. або 28,6% та Одеським НПУ – 798,50 тис. грн. або 10,1% відповідно.

За другим пріоритетом фінансування здійснювало 11 організацій проти 13 у 2014 р., сума витрат склала 10567,56 тис. грн. або 13,5% від загального обсягу фінансування стратегічних пріоритетних напрямів. Порівняно з 2014 р. обсяг фінансування зменшився на 16,8% (2014 р. – 12694,27 тис. грн. або 21,5%). Зменшення відбулось за рахунок зменшення кількості розробок за даним напрямом із 183 одиниць до 71. Найбільша частка витрат (53,7%) припадає на НТУ «Київський політехнічний інститут» та НАУ ім. М.Є. Жуковського «ХАІ» (15,5%). У минулому році найбільша частка була витрачена Дніпропетровським НУ залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна – 6871,90 тис. грн. або 54,1% від загального обсягу фінансування пріоритету, НТУ «Київський політехнічний інститут» – 2231,00 тис. грн. або 17,6% та Державним економіко-технологічним університетом транспорту – 1661,00 тис. грн. або 13,1% відповідно.

За третім напрямом «Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій» фінансування здійснювало 15 організацій на суму 15624,80 тис. грн. або 19,9% відповідно. Проти минулого року кількість організацій зменшилась на 5 одиниць, при цьому обсяг витрат збільшився на 31,3% за рахунок збільшення кількості розробок на 68,2% (із 129 до 217 одиниць). Питома вага залишилась майже на одному рівні (2014 р. – 20,1%). Найкращі показники щодо фінансування цього пріоритету має, зокрема Національний транспортний університет – 3022,09 тис. грн. або 19,3%, НТУ «Київський політехнічний інститут» – 2480,00 тис. грн. або 15,9%, та КНУ імені Тараса Шевченка – 1998,40 тис. грн. або 12,8%.

Покращились показники фінансування четвертого напрямку «Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу». Так, у 2015 р. цей пріоритет був профінансований 7 організаціями на суму 8800,08 тис. грн., що складає 11,3% від

обсягу фінансування за стратегічними напрямками. Проти 2014 р. обсяг фінансування та питома вага збільшилися майже у 2 рази.

По четвертому пріоритету 80,8% фінансування належать НУ біоресурсів та природокористування – 7106,60 тис. грн., що майже у 2 рази більше ніж у минулому році. Що стосується сьомого стратегічного пріоритетного напрямку «Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки», то витрати за цим пріоритетом здійснили 15 організацій на суму 6398,89 тис. грн. або 8,2% від загального обсягу фінансування стратегічних пріоритетних напрямів.

У порівнянні з 2014 р. за даним пріоритетом відбулося покращання показників, зокрема кількість організацій, що здійснили фінансування збільшилась на 66,7%, обсяг фінансування – майже на 35,0%, питома вага залишилась на одному рівні.

Найбільше за обсягом профінансовано цей пріоритет Харківським НАДУ – 1207,00 тис. грн. або 18,9%, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» – 932,70 тис. грн. або 14,6% та НТУ «Київський політехнічний інститут» – 805,00 тис. грн. або 12,6% від обсягу витрат за пріоритетом.

Розподіл витрат зі спеціального фонду ВНЗ та НУ МОН за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності у 2015 р. наведено на рис.2.

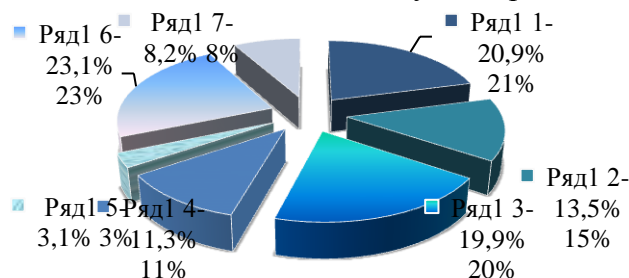

Рисунок 1 - Розподіл бюджетних коштів за стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності* у 2015 р., %

Висновки та пропозиції З метою підвищення конкурентоспроможності української економіки на базі інноваційного розвитку доцільно здійснити на державному рівні розроблення теоретичної бази та дієвих механізмів щодо технологічних напрямів інноваційної модернізації економіки за наступними напрямками.

1. Вдосконалення законодавчої та нормативно-правової бази – розроблення відповідних законодавчих та нормативних документів.

2. Технологічне переобладнання і структурна перебудова виробництва – в першу чергу розвиток оборонної, авіа- та космічної промисловості.

3. Енергетика – розроблення заходів щодо впровадження ресурсо-, енергозберігаючих технологій та нових видів палива.

4. Охорони здоров'я – розроблення медичних технологій, насамперед діагностичного обладнання, а також лікарських засобів.

5. Стратегічні інформаційні технології - створення нових поколінь комп'ютерів та розробки програмного забезпечення.

Виконання зазначених заходів дасть можливість виходу української економіки на якісно новий рівень розвитку, який здатний забезпечити нашій країні гідне місце в світовій економіці та дозволить побудувати нову високотехнологічну економіку України прискореними темпами.

Ключові слова: інноваційна діяльність, стратегічні напрями інноваційної діяльності, бюджетне фінансування, ВНЗ та НУ МОН.